METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Valtion talousarvio vuodelle 2026

Metsähallituksen lausunto
eduskunnan valtiovarainvaliokunnan
asunto- ja ympäristöjaostolle
3.10.12025

Henrik Jansson
luontopalvelujohtaja
puh. 0400 328 759

Huomioita valtion talousarviosta 2026

Momentti 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät

ROHKEAA TOIMINNAN UUDISTAMISTA – vaikuttava yhteiskunnallinen toimija

Metsähallituksen Luontopalveluissa olemme sopeuttaneet toimintaamme rahoituksen muutoksiin, mikä on parantanut reagointikykyä ja kehitysmahdollisuuksia. Kustannuksia tasapainotetaan edelleen vastaamaan rahoitusta, jotta kehittäminen ja tärkeät investoinnit voidaan turvata.

Digitaalisuus, asiakasarvo ja fiksumpi toimintatapa ovat uudistuksen ytimessä – Luontopalvelut on matkalla kohti entistä vaikuttavampaa roolia yhteiskunnassa.

TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN – selkeitä valintoja mitä teemme

Panostamme ennallistamiseen, luonnonhoitoon, digitaalisiin ratkaisuihin ja vaikuttavuuteen. Suurimpia säästöjä haetaan kiinteistöistä ja rakennuksista, kulttuuriperintökohteissa keskitytään kriittisimpiin kohteisiin ja maastopalveluverkostoa uudistetaan retkeilyn kehittämisen rinnalla. Tavoitteena myös korjausvelan minimointi.

Haluamme olla alamme rohkea suunnannäyttäjä, joka tuottaa tietoa ja ratkaisuja yhteiskunnan hyväksi – varmistaen paikkamme merkittävänä kansallisena toimijana myös tulevaisuudessa.

Huomioita valtion talousarviosta vuodelle 2026

Momentti 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät

- **HELMI-ELINYMPÄRISTÖOHJELMA 2021–2030** toteuttaa EU:n ennallistamisasetuksen kansallisia tavoitteita, hidastaa luontokatoa ja ilmastonmuutosta sekä turvaa tärkeitä ekosysteemipalveluja. Helmi-ohjelma parantaa kokonaisturvallisuutta vahvistamalla kansanterveyttä ja kriisinsietokykyä. Nykyisellä rahoituksella voidaan toteuttaa vain kolmasosa vuosittaisesta tavoitteesta. **Luontopalvelut esittää Helmi-ohjelmalle 10 milj. € lisärahoitusta.**
- **STRAVA-SELVITYKSESSÄ (2023)** tunnistettiin valtion kiinteistöjä, joilla on strategista arvoa kulttuuri-historian tai kokonaisturvallisuuden kannalta. Näiden kohteiden ylläpito on erittäin kallista; saatavat tulot eivät kata kustannuksia ja huonokuntoiset kohteet vaarantavat asiakasturvallisuuden. Metsähallitukselle jäävissä kohteissa tavoitteena on turvata niiden historiallinen arvo sekä vähentää korjausvelkaa. Suunnitelmallinen toiminta alentaa valtion strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden korjausvelkaa. Kohteiden vastuullisen hoidon vuosikustannusarvio on 2,75 milj. €. Uusille omistajille luovutettavien kiinteistöjen dokumentointi ja kuntotutkimukset kustantavat 2 milj. €. **Luontopalvelut esittää STRAVAn toteutukseen 4,75 milj. € lisärahoitusta.**
- **KEHITÄMME DIGIKOKONAISUUTTA** ja vahvistamme digitaalisten palvelujen roolia asiakkaille. Luontokeskuksista luopuminen korostaa saavutettavien digipalvelujen ja maastopalvelujen tarvetta. Rakennamme myös ympäristöhallinnon tietojärjestelmää, jossa tieto on helposti saatavilla ja jonka myötä toiminta olisi tehokkaampaa myös muuttuvassa yhteiskunnassa. Datan hallinta on keskeisessä asemassa ja se tukee sekä Helmi-ohjelmaa että hallituksen tavoitetta lisätä digitalisaatiota ja parantaa tuottavuutta. **Luontopalvelut ehdottaa digikehitykseen 0,7 milj. € lisärahoitusta.**

METSÄHALLITUS
Kuva: Sami Säily / Ahmavaara

Taustamateriaali

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Metsähallituksen Luontopalvelut – yhteiskunnallista hyvinvointia luonnosta

Liite Metsähallituksen lausuntoon valtion talousarviosta vuodelle 2026

Henrik Jansson
luontopalvelujohtaja
p. 0400 328 759

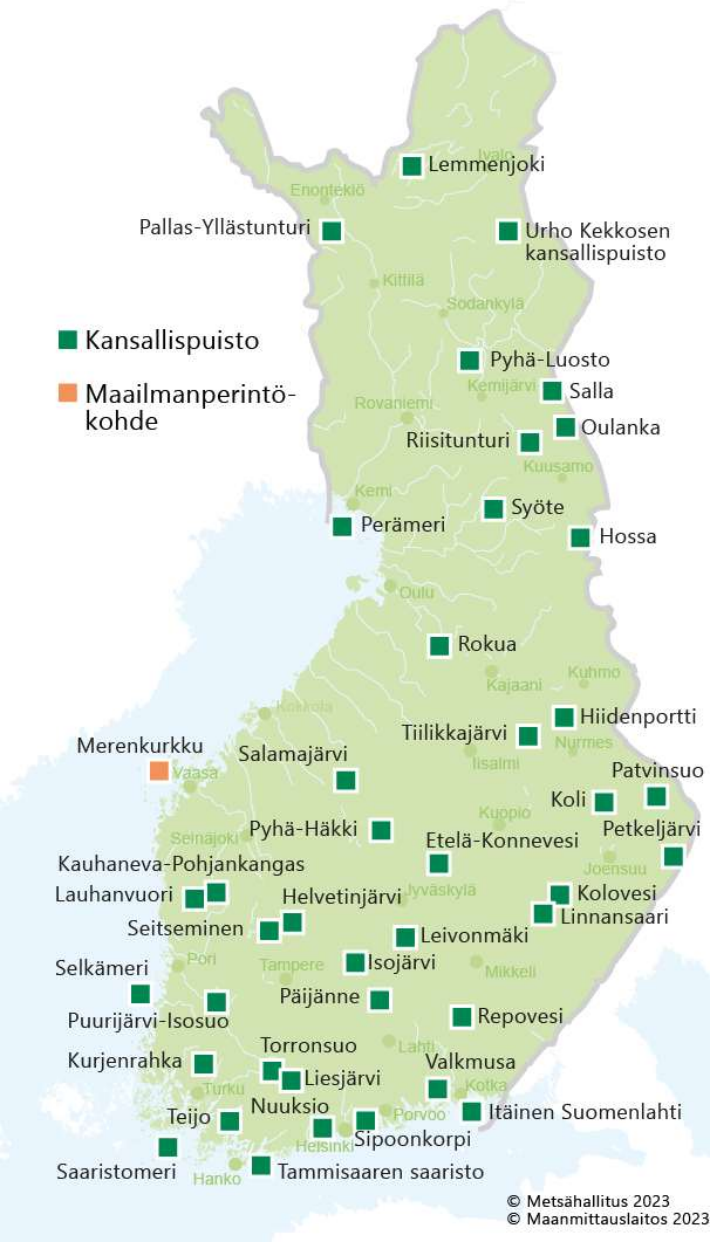

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Luontopalvelut: Suomen luonnonsuojelu-alueverkoston osaava hoitaja

- **41 kansallispuistoa**, yli miljoona hehtaaria. Hoidossa koko Suomen luonnonsuojelualueverkosto, hoidettavia alueita on taseessa 4,5 miljoonaa hehtaaria.
- Kansallispuistojen **käyntimäärät** jatkavat pitkän aikavälin kasvuaan.
- Luontopalvelut on **Helmi-elinympäristöohjelman** merkittävin toteuttaja Suomen luonnon hoitajana olemassa olevilla suojelualueilla.
- **Digipalveluja ja -järjestelmiä** kehitetään merkittävästi: asiakaspalvelu, tiedon taso mm. luontoa koskevaan päätöksentekoon ja kustannustehokkuus paranevat.
    - Hyödyt myös Metsähallituksen ulkopuolelle

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Luontopalvelujen tehtävät

- Lajien ja luontotyyppien suojelu
- Suojelualueiden hoito
- Tiedonkeruu, seuranta ja -hallinta
- Retkeilypalvelut ja matkailuyhteistyö
- Alueiden käytön suunnittelu
- Tutkimus- ja toimintaluvat, lausunnot
- Maastoliikenneasiat
- Kulttuuriperintökohteiden hoito
- Kansainvälinen yhteistyö

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Vaikuttavaa luontokadon torjuntaa

- Vuonna 2024 ennallistimme luontoa 1 305 hehtaaria ja perinneympäristöjen jatkuvan hoidon piirissä oli 6 699 hehtaaria.
- Olemme Helmi-elinympäristöohjelman ja EU-rahoitteisten LIFE-hankkeiden osaava ja systemaattinen toteuttaja.
- Työllämme torjutaan luontokatoa tehokkaasti ja ristiriidattomalla tavalla.
- Samalla monet paikalliset yritykset saavat työtä ja maatalousyrittäjät laidunalueita eläimilleen.

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Kansallispuistojen käyntimäärien ja kansallispuistoverkoston kehitys vuosina 2014–2024

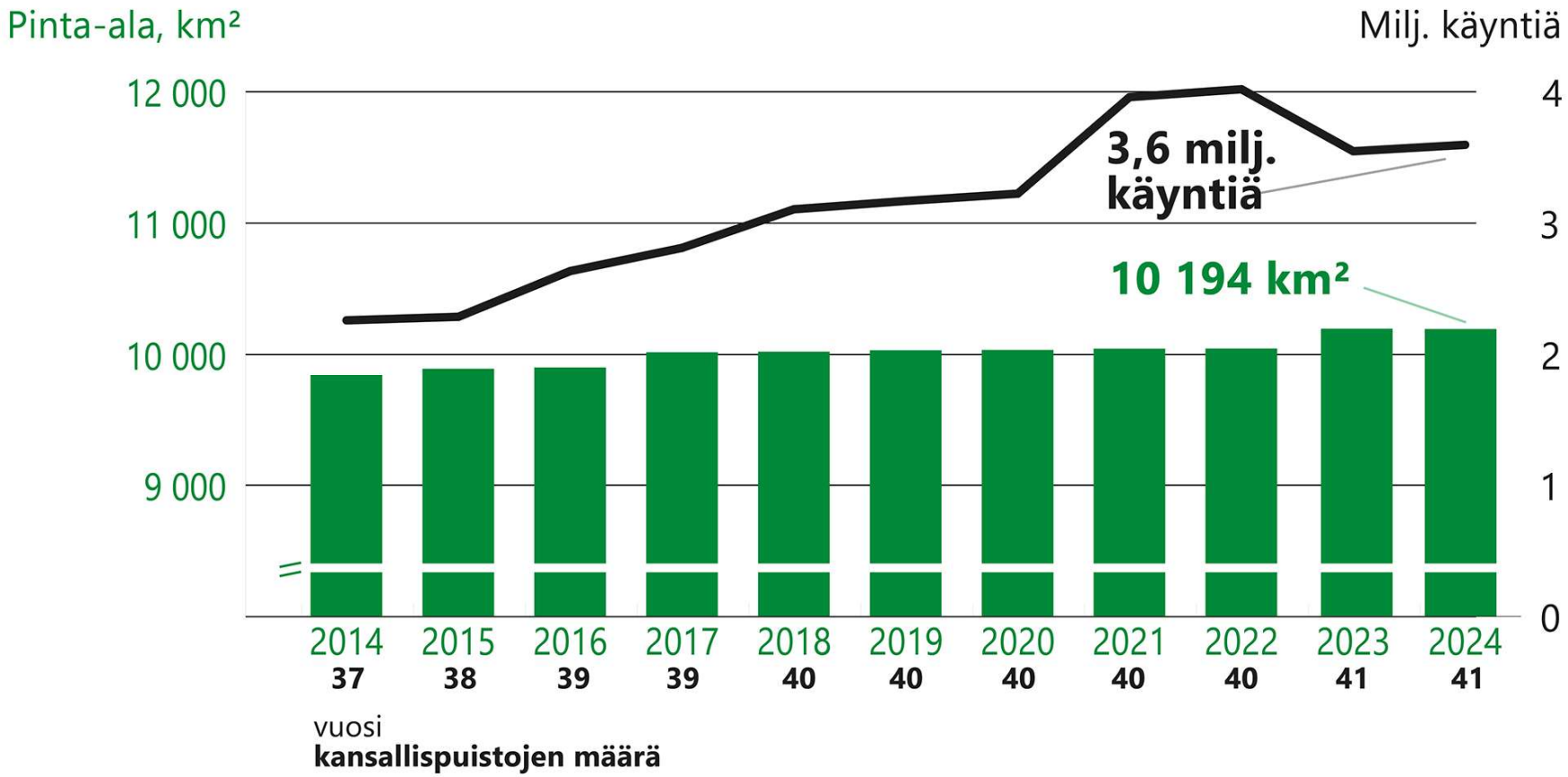

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön vaikutus lähialueille 2014–2024

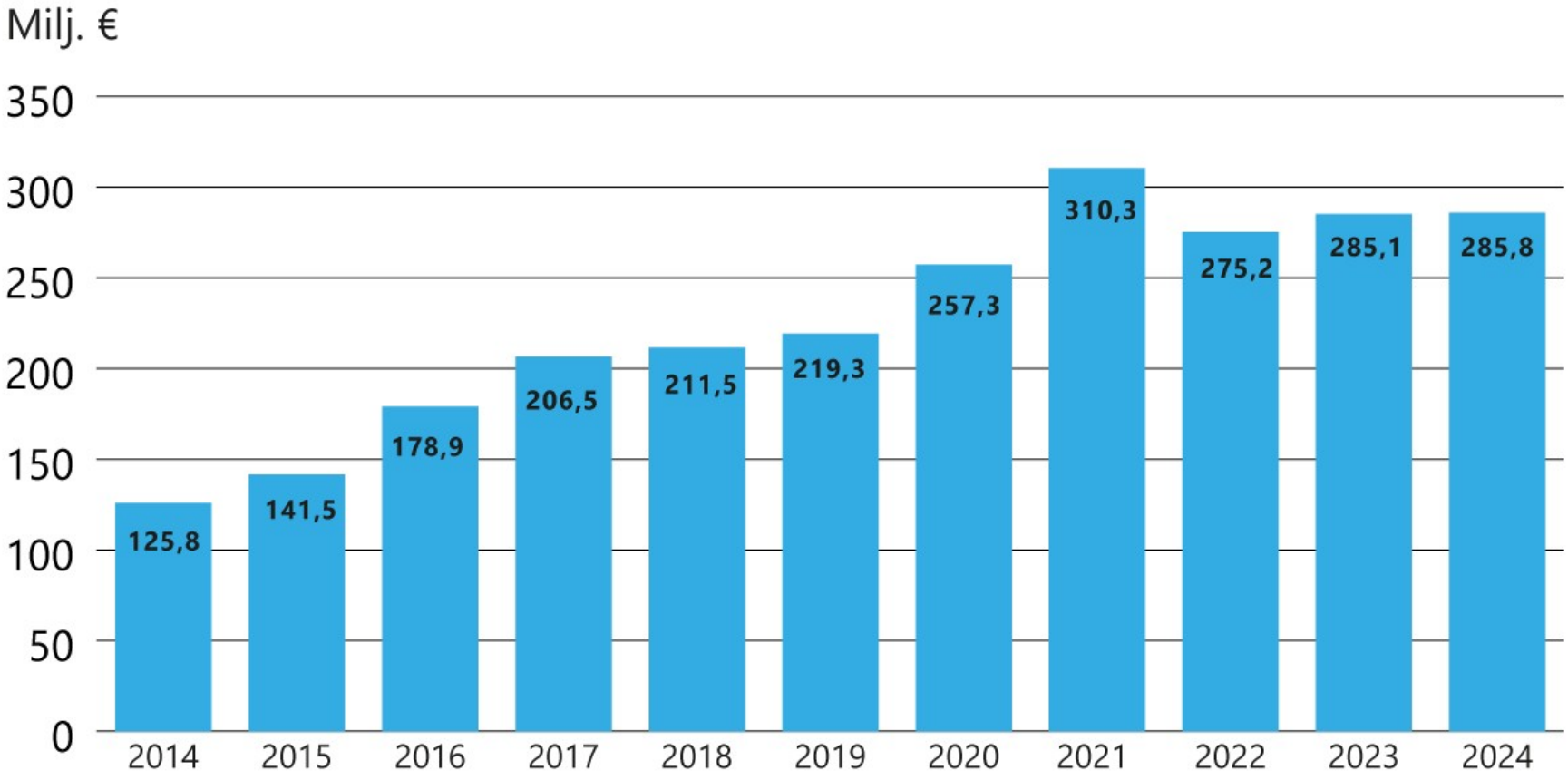

HYÖTYJÄ 1/5

Suomalaiselle luonnolle ja sen myötä yrittäjille

Luontopalveluiden luonnonhoito ja ennallistaminen on ristiriidatonta ja luo paikallisia hyötyjä.

- Suomen ainutlaatuista luontoa on vain Suomessa
- Helmi-ohjelman kustannustehokas toteutus
- Ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt suojelualueilla varmistavat tehdyn investoinnin eli luonnonsuojelualueen hankinnan hyödyn
- Monet paikalliset yritykset matkailusta urakoitsijoihin saavat työtä ja maatalousyrittäjät laidunalueita eläimilleen

HYÖTYJÄ 2/5

Ilmastotavoitteiden saavuttamiselle

Suojelualueverkosto on hiilinielu- ja hiilivarasto, jota hoitamalla tuetaan Suomen ilmastotavoitteita kustannustehokkaasti.

- Olemassa oleva suojelualueverkosto auttaa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa.
- Ennallistaminen ja luonnonhoito lisäävät pitkällä aikavälillä tätä vaikutusta.
- Suojelualueiden hoito yhdistää ilmastotavoitteet sekä luonnon monimuotoisuuden tavoitteet
- Tiedolla johtamisen avulla tehdään vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat päätökset

HYÖTYJÄ 3/5

Lapsille, terveydelle ja hyvinvoinnille

Luontopalvelut tavoittaa suurimman osan suomalaisista. Merkittävä rooli lasten hyvinvoinnissa: Suomen luonnon arvon ymmärtäminen, fyysinen ja psyykkinen terveys.

- Luonnossa liikkuminen on edullisin tapa saada suomalaiset liikkumaan
- Kansallispuistojen reitit ja rakenteet ovat yhä enemmän esteettömiä: suuri merkitys lapsiperheille ja ikääntyvälle väestölle
- UKK-instituutin mukaan kansallispuisto-käynneistä syntyi hyvinvointivaikutusten kautta säästöjä kansanterveydelle yhteensä 164 miljoonaa euroa vuonna 2023

HYÖTYJÄ 4/5

Luontomatkailulle, taloudelle, työllisyydelle ja Suomi-brändille

Mahdollistamme matkailua yhteistyössä yli tuhannen yrityksen kanssa kautta maan.

- Kansallispuistot = Suomi-brändiä vahvistava voimavara, kotimaan ja kansainvälisen matkailun tukijalka
- Kansallispuistoissa 3,6 miljoonaa käyntiä vuonna 2024
- Kansallispuistokävijöiden rahankäytön taloudelliset vaikutukset paikallistalouksiin olivat noin 286 miljoonaa euroa
- Kumppaniyrityksiä eri puolilla Suomea on noin 1 300

HYÖTYJÄ 5/5

Tuottavuudelle digitalisaation keinoin

Tuotamme edelläkävijöinä asiakaslähtöisiä digipalveluja suomalaisille luonnossa liikkujille sekä dataa, joka palvelee eduskuntaa, ministeriöitä, ympäristöhallintoa ja jatkossa myös yritystoimintaa.

- Toimintamme ytimessä on arvon tuotto ja jatkuva toiminnan parantaminen
- Toimintamme on läpinäkyvää ja tuottaa laadukasta dataa kaikille tarvitsijoille
- Tarjoamme käyttäjälähtöiset digitaaliset palvelut sujuvan ja tehokkaan asiakaspalvelun tueksi

METSÄHALLITUS
Kuva: Sami Säily / Ahmavaara